

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

1. *Наявність економічного чинника успішності фахового росту особистості.* У цьому аспекті зазначені технології здійснюють основні стратегії: акмеологічна технологія стимулює мотивацію успіху через прагнення до особистісної самореалізації, самоефективності як чинників конкурентоспроможності на ринку праці; вітагенні технології показують реалії життєвого досвіду та формують настанову на досягнення досвіду життя на основі голографічного підходу (від минулого до майбутнього); проектні технології стимулюють самостійні дії шляхом виконання певної ролі, конкретного завдання, що діє в проекті цілком самостійно; партисипації залучають до самоорганізації та формують позитивні ставлення до пошуку економічних перспектив успішності в професії; технології коучингу тренують мобільність прийняття рішень в складних ситуаціях, у тому числі, й економічного характеру.

2. *Наявність в економічній культурі особистості суспільно-адаптаційного потенціалу.* Зазначені технології працюють наступним чином: акмеологічні технології сприяють розвитку креативності та творчій мобільності, що забезпечує можливість прийняття оригінальних нетрадиційних рішень та формують погляд на економічні проблеми як предмет творчого пошуку, а не ресурсного підходу; вітагенні технології готують до життєвих реалій, у тому числі й економічного характеру; проектні технології створюють умови віртуальної реальності та спонукають до розширення інтегральної компетентності; партисипативні технології націлюють на необхідність створення позитивної атмосфери в колі співпрацівників та досягнення рис професійної ментальності, та на фахову ідентичність, яка безумовно привносить позитивні емоції особистості щодо адаптації до виробничого процесу; технології коучингу забезпечують оптимальність затрат «людського капіталу».

3. *Економічна культура особистості входить до складу її суспільної компетентності.* У цьому вимірі всі зазначені технології сприяють розширенню її змістової складової. Акмеотехнології розширюють уявлення про безмежну можливість людського ресурсу; вітагенні технології показують зв'язки минулого, сучасного та майбутнього – закономірність, що діє в усіх галузях знань; проективна технологія активізує самостійну пізнавально-пошукову діяльність; партисипативна технологія спонукає до паралельного виконання виробничих та управлінських дій, що розширює компетентність фахівця; технології коучингу відпрацьовують вміння інтегрувати знання з різних дисциплін суспільно-гуманітарного циклу та їх трансформацію у фахову сферу діяльності.

Таким чином, можемо стверджувати, що сучасні людиноцентричні технології мають вагомий потенціал формування економічної культури особистості і стають актуальними на часі.

Література

1. Беккер Г. С. Человеческое поведение: экономический подход. Избранные труды по экономической теории: Пер. с англ. / Сост., науч. рук., послесл. Р. И. Капелюшников; предисл. М. И. Левин. – М.: ГУ ВШЭ, 2003. – С. 592– 593.

СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ ПІДЛІТКІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ

Рищак Н. І.

Університет Ушинського, Україна

Україна як багатонаціональна, багатоконфесійна держава забезпечує поліетнічний характер українського суспільства на основі проголошення рівноправного співіснування людей незалежно від їхньої раси, мови, релігійних та інших переконань; створення умов для вільного розвитку національно-культурного життя української нації в цілому та всіх етнічних спільнот, які проживають в Україні; підтримання атмосфери взаєморозуміння та взаємоповаги між представниками різних національностей; спрямування педагогічних зусиль на виховання в юного покоління патріотизму, толерантного, шанобливого ставлення до культур різних етноспільнот, формування культури міжетнічного та міжособистісного спілкування; запобігання та протидії міжетнічній ворожнечі.

Формування у молодого покоління культури спілкування у полікультурному середовищі детермінується складністю поняття «культура» та специфікою міжкультурної комунікації в навчально-виховному середовищі сучасної школи.

Культуру спілкування визначаємо як складне інтегральне поняття, що визначає якість та ступінь досконалості спілкування. Культура спілкування є невід'ємною частиною культури особистості, характеризує ціннісні орієнтації та нормативні парадигми спілкування, зміст та сутність морально-психологічних якостей суб'єктів спілкування, способи, засоби, правила, форми спілкування. Культура спілкування уміщує сукупність практичних прийомів, норм, правил

спілкування. Отже, сутністю культури спілкування є система внутрішніх ресурсів, які необхідні для створення ефективної комунікації в певному колі ситуацій міжособистісної взаємодії.

Поняття «*полікультурне середовище*» можна визначити як сукупність суспільних, матеріальних, духовних умов існування і діяльності людини, що утворюються в просторі проживання і комунікації представників багатьох етнічних груп – і, відповідно, характеризуються одночасним використанням різних мов, традицій, звичаїв тощо.

Відтак культура спілкування старшокласників є опосередкованою віковими особливостями системою норм і цінностей, досвіду й потреб, що реалізуються у взаємодії старшокласника з однолітками, учителями, батьками, іншими людьми в процесі обміну змістовним, емоційним і ціннісним досвідом, в організації спільної діяльності і формуванні взаємин.

Для того щоб сформувати культуру спілкування старшокласників у полікультурному середовищі школи, слід насамперед забезпечити ціннісне ставлення учнів до міжкультурної комунікації.

Власний педагогічний досвід довів, що забезпеченню ціннісного ставлення старшокласників до спілкування у полікультурному середовищі сприяє проведення спеціальних тренінгів з мистецтва спілкування, спрямованих на розвиток комунікативних умінь, навичок та загалом культури спілкування. Такі тренінги можуть бути сукупністю активних методів виховання, мають передбачати індивідуальну та групову форму роботи з учнями на основі впровадження циклу інтегрованих занять, ігор та вправ. Для реалізації тренінгу можуть бути використані: групова дискусія, міні-лекція, ігрові методи (ситуаційно-рольові, рольові ігри тощо). Водночас, слід приділити увагу проведенню виховних годин з формування у старшокласників потреби жити за законами людського спілкування.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГУМАНІТАРНИХ ПРЕДМЕТІВ

Рой С. Д.

Університет Ушинського, Україна

Формування самоосвітньої компетентності фахівця сьогодення вважається одним із важливих завдань сучасної системи освіти. Необхідність відповідати умовам, що постають перед кожним спеціалістом вимагає від нього здатності до самоосвіти та самовдосконалення своїх знань, умінь та навичок.

Важливу роль у формуванні самоосвітньої компетентності відіграє цілеспрямована діяльність викладача, метою якої є формування спрямованості майбутніх спеціалістів на саморозвиток та самоосвіту, як під час навчання у ВНЗ, так і під час подальшої професійної діяльності. Зважаючи на те, що самоосвітня компетентність є складним та багатокомпонентним феноменом, ефективно її формування можливе лише за наявності певних умов. Саме необхідність визначення цих умов і зумовлює актуальність дослідження.

Проблемами визначення педагогічних умов формування самоосвітньої компетентності займалися такі вчені як О. Чеботарьової, Н. Воропай, В. Байденко, О. Овчарук, А. Ратушинської, Ю. Подповетної, Н. Коваленко, Ю. Пришупа та ін. Так, Н. Воропай педагогічними умовами формування самоосвітньої компетентності у майбутніх учителів початкових класів називає раціональне поєднання традиційних і комп'ютерних технологій як чинника підвищення оптимізації навчального процесу; залучення інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища як рівноправного суб'єкта процесу навчання; наявність педагогічної та психологічної готовності викладачів упроваджувати інформаційно-комунікаційні технології в навчальний процес; урахування особистісних запитів студентів, орієнтованих на можливості побудови власної траєкторії навчання; систематичну педагогічну діагностику процесу формування досліджуваного феномена [4]. Н. Попович називає такі умови формування готовності до самоосвіти майбутніх учителів іноземної мови як активізацію науково-дослідної діяльності майбутніх учителів, стимулювання майбутніх учителів іноземної мови до творчої самореалізації в навчальній діяльності, здійснення формування ціннісного ставлення до професійної діяльності в майбутніх учителів іноземної мови засобами тренінгових занять [4].

Під педагогічними умовами формування самоосвітньої компетентності майбутніх учителів гуманітарних предметів будемо розуміти обставини, що сприяють успішному та ефективному досягненню певного рівня сформованості самоосвітньої компетентності.

В якості необхідних педагогічних умов було виокремлено такі: актуалізація системи знань, умінь і навичок студентів щодо здійснення самостійної пізнавальної діяльності; стимулювання